

Kultūras ministrija

Eiropas Mediju brīvības akta (EMFA) piemērošana Latvijā

Gunta Robežniece, Mediju politikas nodaļa
gunta.robezniece@km.gov.lv

2025. gada 2. oktobris, Latvijas Pašvaldību savienība

Kultūras ministrija

Eiropas Mediju brīvības akts (EMFA)

Regulas būtība

- Redakcionālās neatkarības aizsardzība
- Mediju īpašumtiesību pārredzamība
- Spiegrogrammatūras neizmantošana pret medijiem
- Sabiedrisko mediju neatkarība
- Mediju plurālisma pārbaudes
- **Valsts reklāmas pārredzamība**
- Mediju satura aizsardzība tiešsaistē
- Jaunas lietotāju tiesības pielāgot savu mediju piedāvājumu

Kultūras ministrija

EMFA

Regulas ir

- **tieši piemērojamas** visās ES dalībvalstīs
- saistošas visiem tiesību subjektiem, t.i., ne tikai pašām ES dalībvalstīm, bet arī fiziskām un juridiskām personām

! Atsevišķos gadījumos EMFA ir saistoša tikai pašai dalībvalstij vai tikai personai

Kultūras ministrija

KM Darba grupa

Uzdevums – izvērtēt Latvijas tiesiskā regulējuma atbilstību EMFA prasībām

Sastāvā: KM, NEPLP, SEPLP, KP, EM, FM, ĢP, PTAC, TM, UR un pieaicinātie eksperti

Kultūras ministrija

Publisko iestāžu vai subjektu pienākumi sniegt informāciju (Regulas 25. pants)

Publiska iestāde vai subjekts:

- Valsts tiešās pārvaldes iestādes (**ministrijas**) un to padotības iestādes
- **Pašvaldības** un to padotības iestādes
- **Kapitālsabiedrības** (piemēram, AS «Latvenergo», Rīgas pašvaldības SIA «Rīgas satiksme» u.tml.)

Kultūras ministrija

Publiskā finansējuma piešķiršana valsts reklāmai un piegādes vai pakalpojumu līgumiem (Regulas 25. panta 2. punkts)

Publiskas iestādes vai subjekti, izmantojot elektroniskus un lietotājdraudzīgus līdzekļus, **katru gadu dara publiski pieejamu informāciju par saviem publiskajiem izdevumiem valsts reklāmai**, kas ietver vismaz šādu informāciju:

- a) to mediju pakalpojumu sniedzēju vai tiešsaistes platformu nodrošinātāju **juridiskie nosaukumi**, no kuriem tika iepirkti pakalpojumu
- b) attiecīgā gadījumā to **uzņēmumu grupu juridiskie nosaukumi**, kurās ietilpst a) apakšpunktā minētie mediju pakalpojumu sniedzēji vai tiešsaistes platformu nodrošinātāji
- c) un gadā **kopējā iztērētā summa** un **uz katru mediju pakalpojumu sniedzēju** vai tiešsaistes platformu nodrošinātāju gadā **iztērētā summa**.

Kultūras ministrija

Valsts reklāma

- ir reklāmas vai pašreklāmas vēstījuma,
 - vai publiska paziņojuma,
 - vai informatīvas kampaņas
- izvietošana, popularizēšana, publicēšana vai izplatīšana jebkurā mediju pakalpojumā vai tiešsaistes platformā, ko parasti **par samaksu vai jebkādu citu atlīdzību** tā uzdevumā vai vārdā veic publiska iestāde vai subjekts

Kultūras ministrija

Regulas 13. apsvērumš

Valsts reklāmas definīcijā nebūtu jāiekļauj:

- oficiāli paziņojumi, kas ir pamatoti ar primāriem sabiedrības interešu iemesliem,
- ārkārtēji publisku iestāžu vai subjektu paziņojumi, kas ir nepieciešami, piemēram, dabas katastrofu vai veselības krīžu, negadījumu vai citu pēkšņu incidentu gadījumos, kuri var nodarīt ļaunumu indivīdiem.

Kad ārkārtas situācija ir beigusies, paziņojumi, kas attiecas uz minēto ārkārtas situāciju un tiek izvietoti, popularizēti, publicēti vai izplatīti par samaksu vai jebkādu citu atlīdzību (piemēram, barters), būtu jāuzskata par valsts reklāmu.

Kultūras ministrija

Regulas 72. apsvērumš

(..) **nepārredzama un neobjektīva šāda finansējuma piešķiršana** (valsts reklāmai) ir iedarbīgs instruments, ar ko **var ietekmēt:**

- mediju pakalpojumu sniedzēju **redakcionālo brīvību**
- **“sagūstīt”** mediju pakalpojumu sniedzējus
- slēpti subsidēt šādus pakalpojumu sniedzējus nolūkā **gūt negodīgas politiskas vai komerciālas priekšrocības vai labvēlīgu atspoguļojumu**

Kultūras ministrija

Publisko iestāžu vai subjektu pienākumi sniegt informāciju (Regulas 25. pants)

! Sākot no 2027. gada, katru gadu līdz 1. jūlijam iestādes apkopo Regulas 25. panta 2. punktā noteikto informāciju par publiskajiem izdevumiem valsts reklāmai, **kas radušies iepriekšējā gadā.**

! Minētā informācija būs jāiesniedz Valsts kases ePārskatu sistēmā.

Kultūras ministrija

Turpmākā rīcība

! Kultūras ministrijai sadarbībā ar Valsts kanceleju, Valsts kasi, NEPLP un mediju nozares NVO **sagatavot paskaidrojošas vadlīnijas** (25. panta 2. punkts)

! Kultūras ministrijai sadarbībā ar NEPLP, Valsts kasi, Valsts digitālās attīstības aģentūru, VARAM, un Finanšu ministriju **nodrošināt jaunas datu kopas pakāpenisku izveidošanu** Latvijas Atvērto datu portālā

Kultūras ministrija

Paldies!

Mediju politikas nodaļa
25784763; 25784762